

Essentiële tremor

Wat is essentiële tremor?

Essentiële tremor is een aandoening waarbij kinderen last hebben van trillen van met name de handen, het hoofd en de stem.

Hoe vaak komt essentiële tremor voor bij kinderen voor?

Essentiële tremor komt vaker voor bij volwassenen, een op de twintig volwassenen heeft er last van. Bij navraag zijn bij een op de twintig mensen met een essentiële tremor de klachten al begonnen op de kinderleeftijd.

Bij wie komt essentiële tremor voor?

Essentiële tremor wordt meestal gezien bij volwassenen ouder dan 40 jaar, maar komt ook voor bij kinderen. De meeste kinderen krijgen de essentiële tremor tussen de leeftijd van 10 en 20 jaar. Essentiële tremor komt vaker voor bij jongens dan bij meisjes.

Wat zijn de verschijnselen van essentiële tremor?

Trillen

Jongeren met een essentiële tremor hebben last van trillen van meestal de handen, de onderarmen en/of het hoofd en de stem. Sommige jongeren hebben ook last van trillen van de romp of van de benen. Het trillen kan aan een kant van het lichaam erger zijn dan aan de andere kant. De trillen is niet aanwezig wanneer de armen of benen niets doen, maar meer tijdens het volhouden van een houding of tijdens een activiteit bijvoorbeeld schrijven. Als gevolg van deze essentiële tremor is het handschrift bibberig, trilt de stem of schudt het hoofd in lichte mate. Ook tijdens het oppakken van bijvoorbeeld een kopje of bestek trillen de handen waardoor jongeren met drinken of eten kunnen knoeien.

Verergering bij stress

De klachten van een essentiële tremor verergeren tijdens spannende periodes en stress. Tijdens de slaap zijn er geen klachten. Ook het drinken van koffie kan het trillen verergeren.

Schaamte

Kinderen kunnen zich schamen voor het trillen en zich daardoor wat terugtrekken uit gezelschap van andere kinderen of volwassenen. Sommige kinderen schamen zich zo erg dat ze angstig en onzeker worden.

Waar wordt een essentiële tremor door veroorzaakt?

Niet precies bekend

Het is niet precies bekend wat de oorzaak van de essentiële tremor is. Bepaalde kernen die in de hersenen die betrokken zijn bij de afwerking van allerlei bewegingen functioneren iets minder goed dan bij jongeren zonder essentiële tremor.

Familiair voorkomen

Essentiële tremor blijkt vaak bij meerdere familieleden voor te komen. Er zit dus ook duidelijk een erfelijke component in. Het is niet bekend waar in het genetisch materiaal veranderingen zitten die een essentiële tremor veroorzaken.

Hoe wordt de diagnose essentiële tremor gesteld?

Verhaal en onderzoek

De diagnose essentiële tremor wordt gesteld op grond van het verhaal en de bevindingen bij onderzoek. Bij onderzoek valt op dat het trillen niet tijdens het laten rusten van de armen, benen of het hoofd aanwezig is, maar wel tijdens het uitstrekken van de armen of bijvoorbeeld tijdens een activiteit zoals schrijven of tekenen van een spiraal. Verder worden bij neurologisch onderzoek geen andere afwijkingen gevonden.

Aanvullend onderzoek

Voor de diagnose essentiële tremor is het niet nodig om ander onderzoek te verrichten. Wanneer getwijfeld wordt of er sprake is van een essentiële tremor of van een andere vorm van tremor kan een tremorregistratie worden uitgevoerd. Hierbij worden door middel van plakkers op verschillende spieren, de activiteit van de verschillende spieren in rust, tijdens het volhouden van een houding of tijdens bewegen geregistreerd. Zo kan gezien worden om wat voor tremor het gaat en hoe snel het trillen gaat. Een essentiële tremor laat en beeld zien van snelle trillingen met name bij het volhouden van een bepaalde houding.

Hoe wordt een essentiële tremor behandeld?

Geen genezing

Er bestaat geen behandeling die een essentieel tremor kan genezen. De behandeling is er op gericht om zo min mogelijk last te hebben van de symptomen en om het hebben van deze tremor in te passen in het dagelijks leven.

Ontspanning

Essentieel tremor verergert in perioden met veel stress. Door te zorgen voor voldoende rust, ontspanning en slaap kan de ernst van de tremor verminderen.

Trucjes

Veel jongeren gebruiken trucjes om hun essentiële tremor te verbergen of om de klachten ervan te verminderen. Ze drinken bijvoorbeeld altijd uit een beker terwijl ze twee handen gebruiken of ze drinken door een rietje om knoeien te voorkomen.

Medicijnen

Er bestaan diverse medicijnen die de essentiële tremor kunnen onderdrukken. Het meest gebruikte medicijn hiervoor is propranolol. Propranolol is niet geschikt voor kinderen met astma of kinderen met hartproblemen. Wanneer propranolol niet werkt komen andere medicijnen in aanmerking die ook gebruikt worden voor de behandeling van epilepsie, zoals bijvoorbeeld topiramaat, gabapentin of alprozalam. Deze medicijnen blijken ook het trillen te kunnen verminderen.

Botuline injecties

Met botulinetoxine injecties kunnen voor de duur van een aantal maanden spieren worden verlamd. Deze spieren functioneren dan tijdelijk niet meer en kunnen ook geen tremor veroorzaken. Na verloop van tijd werken de injecties uit en functioneren de spieren weer normaal. Botulinetoxine injecties kunnen alleen gegeven worden in de spieren waarbij de

tijdelijke verlamming van de spier niet leidt tot grote problemen. Botulinetoxine injecties worden met name gegeven bij tremor van het hoofd of van de stem.

Operatie

Bij kinderen met een ernstige vorm van een essentiële tremor die onvoldoende reageert op medicijnen of waarbij medicijnen ernstige bijwerkingen hebben, wordt soms gekozen voor een operatie. Bij deze operatie wordt een bepaald gebied diep in de hersenen (de thalamus) gestimuleerd door middel van een elektrode. Door deze stimulatie neemt de ernst van de essentiële tremor af.

Wat betekent essentiële tremor voor de toekomst?

Blijvend probleem

Essentiële tremor is een blijvend probleem waar jongeren meestal hun hele leven blijven houden. Wel kan de ernst en de hinder van de tremor verschillen in verschillende levensfasen.

Normaal leven

In principe kunnen jongeren met een essentiële tremor een normaal leven lijden, eventueel met behulp van medicatie en de nodig aandacht voor rust en ontspanning.

Hebben broertjes en zusjes ook een verhoogde kans een essentiële tremor te krijgen?

Essentiële tremor heeft duidelijk erfelijke componenten, al is nog niet geheel opgehelderd welke erfelijke componenten dat precies zijn. Broertjes en zusjes hebben daarom ook een vergrote kans om een essentiële tremor te krijgen. Die kans blijkt ongeveer 50% te zijn. Het kan echter ook goed dat broertjes en zusjes pas op volwassen leeftijd hun eerste klachten krijgen. Ook de ernst van de essentiële tremor kan sterk verschillen tussen de verschillende familieleden met een essentiële tremor.

Er bestaat geen mogelijkheid om de kans op het ontwikkelen van een essentiële tremor te verkleinen.

Links en verwijzingen:

www.tremor.nl

Referenties:

1. Tan EK, Lum SY, Prakash KM. Clinical features of childhood onset essential tremor. *Eur J Neurol.* 2006;13:1302-5
2. Jankovic J, Madisetty J, Vuong KD. Essential tremor among children. *Pediatrics.* 2004;114:1203-5.

Laatst bijgewerkt: 20 juli 2007

Auteur: JH Schieving